

Zebarri

ETXEBARRIKO EUSKALTEGIKO IKASLEEK EGINA
2009ko UDA

EUSKALTEGIAREN HIRUGARREN JAIA

eta gainera....

- KUKU ikastaroa
- Euskararen Etxean
- Korrika...eta abar

ULIBARRI
EUSKALTEGIA

KU-KUAK AGERI

Haurrei mintzatzeko ez omen dugu ohiko hizkera erabili behar. Horixe ikasi genuen Etxebarriko ikasleok maiatzaren lehenengo astean, Ku-Ku liburuxkaren azalpena ematera etorri zitzaigunean. Izan ere, delako liburuxka horretan oinarrituta, Ane izeneko neskak hankaz gora jarri zituen Kultur Etxea, Barandiaran eta Jubilatuen Etxea ia astebetetz. Umeei zelan hitz egin ez ezik, haiekin nola jostatu ere irakatsi egin zigun Urtxintxa astialdi eskolako neskatoak. Bi orduko saioa izan bazen ere, di-da batean pasatu balitzaigu bezala geratu ginen hara hurbildu ginenok.

Hasiera batean Anek aipatu zigun umeei ez diegula hitz egin behar guk egunero erabiltzen ditugun hitzekin ez eta esamoldeekin ere. Adibidez, oso ezaguna egiten zaigu umeari bere izena aipatu

barik, “txiki”, “txikitxu” eta abarrak erabiltzea. Nola esan, ordea, ume bati “kalera joango gara” edo “eser zaitez” bezalakoak? Bada, “*Apapan* joango gara” edo “egin *apatxe/apatxin*” esan behar diegu. Zer dela-eta? Alde batetik, umeei ez dute soinu guztiak ahozkatzeko guk besteko erraztasunik. Bestetik, soinu horiek asimilatzekeo tresnak oraindik ez dituzte garatu.

Ikus ditzagun, beraz, bertan ikasi genituen gauzetako batzuk zeintzuk izan ziren.

Laztana, goazen apapan? (Laztana, goazen kalera?)

Apatxe aulkian (Eseri aulkian)

Eman pa amatxori! (Eman musu bat amari)

Pu-pu egin al duzu? Etorri amatxorengana, polit hori... (Min egin duzu? Etorri amarengana, laztana)

Et-et-et...(Ahoan ibili behar ez den gauza bat badu, “ez-ez-ez” bezalakoak)

Plisti-plasta, txipli-txapla (Bainua hartzen ari direla, urarekin sortzen den onomatopeia)

Tas-tas: (Ipurdian tas-tas emango dizut...)

Tirrina (Zilborra)

Txanxturra (Esne-hortza)

Zibuak (Kolunpioak)

Zer duzu, ba? (Zer gertatzen zaizu?)

Egin zintz! (Mukiak kendu)

Korroskararik ez bota mahaian!

Mizkina zara, gero! (Jaki asko gustatzen ez zaionean)

Papo egin, e! (Amaitu dena,e! otorduetan erabiltzeko)

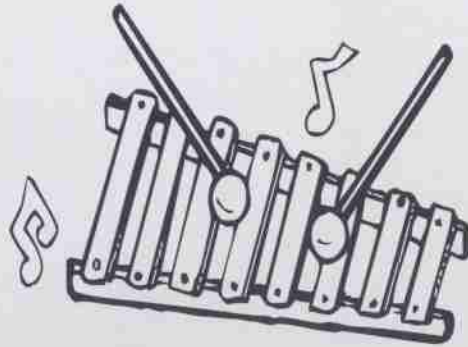
Honetaz guztiaz gain, hainbat joku eta kanta ikasi genuen. Esate baterako, oso gutxi zekien txantxurra erortzen zaienean erderazko "ratoncito perez"-en orde z zer kantatu ahal den. Hona hemen Euskal Herriko Perez sagutxua. Ez Perez, ez sagutxua: Maritxu Teilatuko. Izan ere, burkoaren azpian utzi behar du hortza eta:

Maritxu Teilatuko

Gona gorria

Eutsi hagin zaharra

Eta ekarri berria

Edota zotz egitekoak:

Dona dona katona

Sutondoan aitona

Lepotik behera kutuna

Atera kanpora neska-mutila

Zutik amaitu genuen azken ordu erdi luzetxoan borobil bat eginda eta Kinkirrinera delakoa abesten:

Ala kinkirrinera

Ala xamurrera

"Haurraren izena" plaza berriko

Jira hadi beste aldera.

Etxebarriko **BERRA** Lapikook Euskararen Etxean

Maiatzaren zortzian (Otxomaioak Urduñan!), ostiralarekin, Etxebarriko "Berbalapiko" taledeetako bateko kide batzuek arratsaldeko bostak eta laurdenetan jarrita genuen hitzordua metro geltokian, Euskararen Etxeari bisita egiteko asmoz. Arratsalde leuna, gris argia eta epela zen, eta han batu ginen Aitziber, Sonia, Janire, Ascen, Inma eta Jabi, Aulestiko Mitxelen eskutik San Inaziora joateko. A, eta Soniaren semea, lau urteko morroskotxoa, Ivan izenekoa, plastikozko ezpata ederra bezain beldurgarria eskuan zerabilela, badaezpada ere.

San Inazioko geltokiko Lekeitio deritzon irteeratik oso hurbil dago Euskararen Etxea. Hara iritsi eta Roland-ek harrera abegitsua egin zigun. Haren gidaritzapean, 45 bat minutuan bisita polit interesgarriaz gozatu genuen.

Ba al dakizue zenbat euskalki eta azpieuskalki dauden? Eta euskara nondik datorren? Zenbat urte dituen? Eta, aizue, nor dugu Etxepare? Eta Axular, Deabruarekin tratuetan ibilitako apaiz idazle iaioa? Zer da Luzarragaren eskuizkribua? Euskara indoeuroparra da? Iberiarren hizkuntza proto-euskara bat izan ote zen? Zergatik aizkora deitzen da horrela eta ez, esate baterako, "burdingora"? Zergatik daude hainbeste euskal hitz non eta Ternuan? Nor zen Amery Picaud? Maite ote gintuen? Zenbat Euskal Etxe daude mundu zabalean? Zein hiritan?... Honen

guztiaren berri eman zigun Roland-ek, hizkera argi eta jatorra erabiliz eman ere, Ivanek bere ezpataz pantailtako viking itxurako indoeuropar eta euskaldunak kikilarazten zituen bitartean.

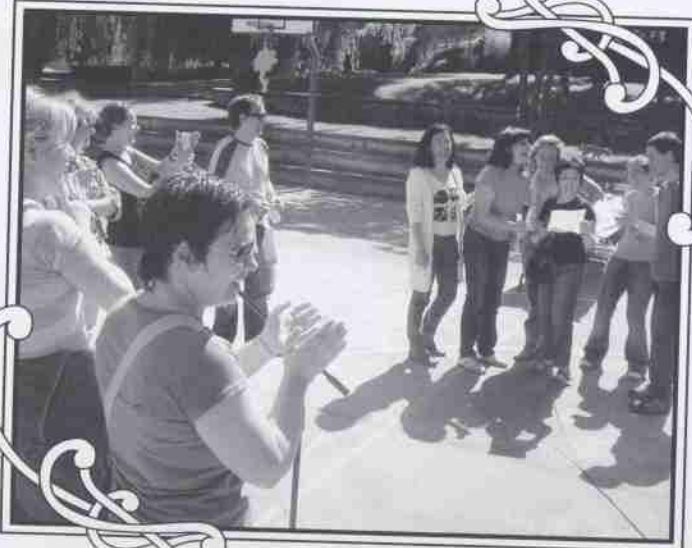
Irteterakoan, argazkitxoa, eta Etxebarrira berriro, nor bere etxera...tabernan tragoxka bana hartu ondoren, jakina! (Prefosta!, batzuek diotenez).

Berbalapikook, berbalagunok, mintzalagunok, mintzakideok eta abarrok, gure txikan bada ere, denon artean oihaltxo apal baina ederra osatzen ari gara, oihaltxo bat non euskarak baduen zeri heldu, nola eutsi eta norekin hazi. Helduko al da honelako ekimenik behar ez den eguna! Bitartean, zatozte gurekin adiskideak ezagutzera, gaur tabernan edo kalez kale, bihar Euskararen Etxean edo GKE batean, etzi mendian edo museoan, etzidamu...zeuk esan!

Euskararen
e t x e a

Benedetti, hegaluzea, eta porrusalda

Hirugarren urtez Euskaltegiak festa prestatu zuen ikasleontzat eta giro aparta sortu zen Bekosolo Parkean zein Etxebarriko tabernetan. Maiatzaren 28an izan zen.

Goizean 10etan heldu ginen ikasleak parkera eta aurreko urteetan bezala kartulinazko lore ederrak hazi ziren berdeguneetan eta zenbait faroletan ere!

Jaiaren lehenengo saioari ekin genion eta proba ugari egin genituen. Hasteko gure taldeak puxikak puzteari ekin genion ipudiarekin

binaka lehertzeko. Azkar amaitu genuen eta gainean geneukan eguzkiari esker ere lehenengo izerdi tantak agertzen hasi ziren.

Ondoren irakasleen txikitako argazkiei izena jarri behar genien eta, egia esan, batzuk besteak baino aldatuago daude.

Pintxoak prestatu, zuhaitzen latinezko izena topatu....proba entetenigarri asko. Horien artean, liburutegian Benedettiren liburu bat bilatu behar izan genuen, Koldo liburuzainaren laguntzari esker. Eta literaturarekin jarraituz, hurrengo proban kopla txiki bat idatzi behar izan genuen, Egun da Santimamiña doinurako. Lehiaketa amaitu zenean, eta puntuak zenbatzen ari ginenean, Goñi irakasleak trikitixa hartu zuen eta Egun da Santimamiña kantua abestu genuen. Banan banan talde bakoitzak bere kopla kantatzen zuen eta denon artean estribilloa edo leloa:

Egun da Santimamiña
Benetan egun samiña
Goiko zeruak gorde dezala
Luzaro neure arima

